

Плевенски исторически четения

Pleven Historical Readings

Регионален исторически музей – Плевен
Regional Historical Museum – Pleven

Издание Publication	Конфликти и разбирателства в историята Conflicts and understandings in history
Том / година Volume / year	IV / 2025
Издател / държава Publisher / country	Регионален исторически музей – Плевен, България Regional Historical Museum – Pleven, Bulgaria
Автор(и) Author(s)	Десислава Близнашка – Георгиева Desislava Bliznashka – Georgieva
Институция Affiliation	Регионален исторически музей – Плевен Regional Historical Museum – Pleven
Заглавие Title	ИЗ ЛИЧНАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ НА КАТЯ ПОПОВА С ИНДИЕЦА ГОВИНДА РАО FROM THE PERSONAL CORRESPONDENCE OF KATYA POPOVA WITH THE INDIAN GOVINDA RAO
Страници Pages	621–634
Постоянен адрес Permanent URL	https://plevenhistoricalreadings.eu/articles/phr-4-621/

ИЗ ЛИЧНАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ НА КАТЯ ПОПОВА С ИНДИЕЦА ГОВИНДА РАО

Десислава Близнашка – Георгиева
Регионален исторически музей – Плевен

Резюме: Статията изследва личната кореспонденция между Катя Попова и индиеца Говинда Рао, разглеждайки я като значим елемент от българо-индийските дипломатически и културни отношения през втората половина на XX век. Писмата представляват част от документалното културно наследство на Регионален исторически музей-Плевен. Чрез тях се извежда на преден план не само лични емоции и културни вярвания, но и важни социални и политически контексти, които обогатяват разбирането ни за взаимодействието между двата народа. Дават ценна представа за отминало време и начина, по който хората са изразявали своите чувства.

Ключови думи: документално културно наследство; Регионален исторически музей – Плевен; Катя Попова; Говинда Рао; индиец; Асен Попов; кореспонденция; чувства.

Вселената се осветява от Слънцето, а човекът – от знанието.¹

Древноиндийска мъдрост

През 2024 г. се навършиха 100 години от рождението на личното сопрано Катя Попова. Артист, надарен с глас на славей, чародейна красота, нравствен финес и завладяващо родолюбие. Една от емблематичните личности в оперното изкуство, оставила ярка следа в българската и световна музикална култура. Това беше и повод музеят като институция и в частност отдел „Нова и най-нова история“ да организира и представи пред плевенската

---

¹ **Евтимова, Татяна.** Увод в индологията. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2004.

публика изложбата и съпътстващия към нея албум – каталог „Катя Попова – позната и непозната, обичана и всепризната“. Те са опит, макар и не напълно да се проследи не просто музикалното явление Катя Попова, а също да се акцентира върху личния живот и ежедневието на един изпълнител, позната за почитателите на стойностната класическа музика като „Българската Тебалди“, но непозната като човек и личност далеч от прожекторите и обективите, извън сценичните роли².

За подготовката и реализирането на събитието бе необходимо и задълбочено проучване на нейния личен документален фонд. Сред стотиците фондови документални единици разказващи историята на нейния личен и творчески път се откроява една вълнуваща и романтична история за оперната дива, която е била голямата любов на индиец. През годините фактът е няколкократно популяризиран от музейните специалисти пред редица печатни³ и електронни медии⁴, но до по задълбоченото му анализиране и публикуването му в научно издание не се стига.

Статията изследва личната кореспонденция между Катя Попова и индиеца Говинда Рао, разглеждайки я като значим елемент от българо-индийските дипломатически и културни отношения през втората половина на XX век. Писмата представляват част от документалното културно наследство на Регионален исторически музей-Плевен. Чрез тях се извежда на преден план не само лични емоции и културни вярвания, но и важни социални и политически теми, които обогатяват разбирането ни за взаимодействието между двата народа. Дават ценна представа за отминало време и начина, по който хората са изразявали своите чувства.

За целите на изследването съм използвала публикации на специалисти с професионални интереси в културното наследство и изследователската дейност, както и научни трудове на български експерти индолози. Допълнително, за по-доброто разбиране на мястото на операта като музикално изкуство се уповавам на монографии на музиколози, които изследват развитието на музикалната култура в социалния живот на България през този исторически етап.

Трогателната история е разказана в 6 писма, които музеят съхранява в своя фонд вече три десетилетия. Те са част от лич-

² **Близнашка, Десислава.** Албум – каталог „Катя Попова – позната и непозната, обичана и всепризната“. Плевен: Регионален исторически музей, 2024.

³ **Хинкова, Наташа.** На Катя Попова с любов от Говинда Рао – В: Факт (Плевен).17 – 23.01.1994.

⁴ **Дакова, Нели.** Индиец се влюбва в Катя Попова (23.01.2025), <https://www.24chasa.bg/ozhivlenie/article/3265496>.

ния архив на оперната прима⁵, дарен от семейството и утвърдил се през годините като полезен източник на знания за българските научни⁶ и музиковедски среди⁷.

Потребността от вглеждане в миналото е неизменна част от личностното израстване и осъзнаване. Усещането за принадлежност към общност, чиито исторически корени, съхранени традиции, духовни ценности оказват формиращо влияние върху колективното съзнание, е градивен елемент на културната идентичност. Всяка от тях, независимо дали е дълбоко лично преживявана или социално споделена и афиширана, има своите опорни точки и проявления. Те са свързани с определена култура и постепенно биват натоварени от общността със смисъл, който ги превръща в културно наследство. Употребата им като опора на културната идентичност ги превръща в носители на памет, в културни ценности, чието значение нараства с времето, като може не само да съхранява, но и да придобива нова значимост, стига да се поддържа „жива“ връзката с тях. Това означава те да бъдат разпознавани, припознавани, опознавани непрекъснато, от всяко следващо поколение. Иван Кабаков разглежда като основна предпоставка за превръщането на дадена форма на изразяване в културна ценност постигането на споделеност относно значимостта е в рамките на определена общност⁸.

В обнародвания през 2009 г. Закон за културното наследство (ЗКН)⁹ в Република България би могло да се открие следното определение за културно наследство:

Чл. 2. (1) Културното наследство обхваща нематериалното и материалното не движимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, национална идентичност и имат научна или културна стойност. Много по-детайлна и оперативна е класификацията по видове наследство, която до голяма степен кореспондира с наименованията на научните дисциплини, занимаващи се с изучаването на съответните му видове – историческо, етнографско, художествено, книжовно, документално, аудио-визуално и др. Според горепосоченото определение, изследваният обект – „Из личната кореспонденция на Катя Попова с индиеца Говинда Рао“

⁵ Регионален исторически музей – Плевен, Акт № 7125.07.1988, кв. кн. XV.

⁶ 120 години музейно дело в Плевен. Музеи и културно наследство – исторически и съвременни измерения. Ценова, Миглена. Катя Попова и оперните традиции в Плевен. Върху публикации в периодичния печат и архивни документи, Плевен 25 – 26 май 2023, с. 243 – 258.

⁷ **Абаджиев, Александър**. Оперните звезди на България, София, 2008, с. 119 – 125.

⁸ **Кабаков, Иван**. 2015. Дилеми на културата. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 38.

⁹ Обнародвано в Държавен вестник, бр. 19, от 13 март 2009 г., в сила от 10 април 2010.

се идентифицира като част от документалното културно наследство на Регионален исторически музей – Плевен. Разглежда се като съвкупност от движими културни ценности, които спадат към епохата на новото време, а в контекста на научната и културната област, попадат в категорията на архивни документи с културно и научно значение. Ани Гергова, в своята монография, посветена на документалното наследство, го дефинира като основополагащ елемент за културната памет, където основен акцент е „текстът“¹⁰. Тя подчертава, че натрупани през историята на човешката цивилизация текстове, трябва да бъдат опазвани и съхранявани, за да бъдат запомнени и осмислени. Тези документи играят ключова роля в поддържането на културната памет на общността, като са основа за комуникацията в различните социални структури. Освен това, те предоставят не само интелектуална и естетическа наслада за своите ползватели, но и възможност за разкриване, обяснение и получаване на знания за исторически събития и личности¹¹. За да извърши обединителната си, спойваща функция на споделената идентичност, културното наследство, трябва да бъде разпознато, опознато и припознато като свое. За широката публика това е възможно само чрез посредническата интерпретация на специалистите¹².

Текстовете от личната кореспонденция на Катя Попова с Говинда Рао, запълват празнотите, които паметта оставя за личното сопрано. Те се превръщат в следи, а миналото, което откриваме в тях, дава възможност да създадем и продължим историята. Писмата са ръкописи, на английски език, преведени от близки и приятели на семейство Попово и свидетелстват за солидно образование на автора им. Още в първото от тях изпратено през февруари 1959 г. си личи изключително уважителния и емоционален тон на индиеца. Образът на Катя Попова го покорява от снимка в списание, когато в един мрачен ноемврийски ден вървейки под дъжда през полето на родното си село внезапно погледът му пада върху книжен свитък, загърнат в храстите. Върху просмукано от влагата списание вижда снимка на жена. Индиецът прибира необичайната находка и дълго се визира в лицето от хартията. Пленен е от красотата на младата дама – „...струва му се, че през очите се вглежда в душата ѝ“. Снимката на Катя Попова се превръща в мост между култури и епохи. Тя вдъхновява чувства у човек, който никога не я е срещал, не се знае и

¹⁰ Гергова, Ани. Книжовно-документално наследство. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2006, с. 12.

¹¹ Пак там, с. 21 – 23.

¹² Колева-Звънчарова, Милена. Непознатото наследство., 2021, с. 36.

дали е чувал великолепият ѝ лиричен глас.

Разгадава коя е непознатата по текста в списанието:

[...Катя Попова, оперна певица от България, дебютира с ролята на Манон от едноименната опера на Масне в опера Комик в Париж. Завладяващото певческо изкуство бе посрещнато с ентузиазъм от парижката публика. Гостенката от България е певица и актриса от висок ранг. Емануел Бондил, директор на Гранд опера, лично поздрави певицата за големия успех и я покани да гастролира като Маргарита във „Фауст“ от Гуно в оглавяваната от него опера].¹³

Това е период в професионалната кариера на Катя Попова, когато френската музикална критика сипе суперлативи за дебюта на певицата. „[...Една чудесна Манон. Блестящ успех! Щастливи сме да покажем на френската публика най-вярната, неповторима и очарователна Манон!],“ твърди публикация в „Юманите“ от 1958 г. „[...Това е истинската Манон, създадена от двама гении и претворена от една чудесна българска певица, която вдъхна втори живот],“ „[...20 години не съм чувал такава Манон],“ възкликва внукът на Масне, музикалният критик Крушон¹⁴.

фиг. 1 – Снимка на Катя Попова

Говинда Рао изрязва отзива от намереното списание и го залепва на гърба на снимката (фиг. 1). Върху челото на Катя Попова слага точка с мастило. Исква му се да я приобщи към индийската традиция. Мисли си, че съдбата му е подарила невероятното преживяване да се влюби по снимка от хиляди километри разстояние. Акцентира се върху силното въздействие, което една обикновена фотография може да има върху човешкото въображение. Авторът я разглежда не просто като изображение, а като средство за духовна връзка. Това е пример за начините, по които

изкуството и визуалните образи могат да влияят на хората в културен и личностен план. От друга страна обръщайки се към из-

¹³ Регионален исторически музей – Плевен, фонд „Нова и най-нова история“, сбирка документи, Сд 1338/2 Архив на Катя Попова.

¹⁴ Абаджиев, Александър. Оперните звезди на България, София, 2008, с. 119 – 125.

точната култура сърцето се възприема като анатомичен орган, който съсредоточава различни чувства в себе си като радост, възторг, страх. Чрез него светът е не само действие от видяното, но и реакция от възприемането на това което е видяло чрез окото¹⁵.

Изпраща първото си писмо до България адресирано „За Катя Попова, певица от първи ранг, България“ и по щастлива случайност достига до Софийската народна опера, където певицата е солистка. Това съвпада с периода на първите опити за сближаване на дипломатическите отношения между Народна Република България и Република Индия, които се свързват с инициативата за основаване на културни дружества за приятелство уповаващи се на принципите на мирното съвместно съществуване¹⁶.

В него авторът изразява своята изненада от собствената си реакция като се опитва да я обясни чрез концепцията за предишни животи:

„[...Не бих могъл да кажа причината, поради която тази снимка с надпис Катя Попова ме привлече на тази възраст от пръв поглед. Бих се учудил ако получа отговор. Не съм способен да проумея, нито да обясня моето впечатление от тази снимка.

Най-накрая аз бях твърдо решен, че трябва да е имало някакво привличане между нашите две тела в предишния ни живот. Ако не е било така не би било възможно да се зароди любов между нас само при вида на снимката. В живота си съм виждал много снимки на жени в Северна Индия и на юг. Това сигурно се дължи на някаква кръвна връзка от предишния живот.

Бих искал да запазя снимката до края на живота си, тъй като тя е кръвно свързана с мен и никога няма да забравя докато съм жив. Незнам дали имате семейство и деца. Аз почти нищо не зная за вашия живот.

Надписът, който виждате на гърба на снимката поставих аз, след като внимателно го изрязах от списанието за да изживея радостта от топлите думи написани за Вас.

Изпращам Ви снимката и текста, за да разберете как ми се случи да се влюбя във Вашата снимка.

Мисля, че е мечта да ви видя в живота си. Ще се радвам ако проявите любезност и ми изпратите друга такава за мое собст-

¹⁵ **Янкова, Калина.** Да следваш сърцето-феноменологични експерименти върху идеята за сърце-съзнание и мястото му в избрани изрази и заклинания от Древен Египет и Ведическа Индия. Сборник с научни статии, посветен на 60-годишнината на проф. д-р Милена Братоева. София: Изток-Запад, 2023, с. 138.

¹⁶ **Атанасова, Виолина.** България-Индия: първи стъпки в установяване на културните взаимоотношения (50^{те} – началото на 60^{те} години на XXв). Сборник в чест на 70-годишнината на академик Константин Косев. София: Академично издателство „Марин Дринов“, 2009, с. 22 – 30.

From P. Govinda Rao
Dodraajupalam
(P.O. Venkatachalam
Nellore District
Andhra Pradesh)

To Srimati
Katya Popova
A Singer & Artist
of the first rank
of Bulgaria.

(1) I am glad to introduce myself as one who is moved at the sight of your photo as detailed below. I am an Indian of 67 years residing in a village near Nellore St.

(2) It was happened to me in November last to pass on the road side to my fields. I saw a photo dropped by rain fall in the bushes. By seeing the photo my mind was attracted and I took it, got it dried and safely preserved along with me on the table.

(3) I do not know the reason how the photo (named Katya Popova) has attracted me in this age simply by its sight. I am astonished myself to receive no answer for the same.

фиг.2

вено удовлетворение, докато все още се надявам. Това е просто молба. Вие трябва да постъпите за ваше успокоение. Искрено Ваш: Говинда Рао

Бих искал да знаете, че съм заклет ерген на 67г.

5.02.1959 г.]¹⁷. (фиг. 2,3)

Любовта, описана в писмото, е идеализирана и неосъществена, базирана не на реалното взаимодействие между двама души, а на впечатлението. Тази динамика на отношенията е типична за много литературни и философски произведения, в които символите играят съществена роля в изграждането на вътрешния свят на персонажите, а реалността и въображени-

I am not able to realize nor to recollect my affection to the ~~photo~~ picture.

(4) At last I have resolved that there must be some affinity between the two bodies in the previous birth if not these cannot be so much love found simply by seeing the photo. I have seen many photos of women in my childhood in South India & in South. But nothing Indian & a blood relative this because in a blood relative I have seen the previous birth.

(5) I want to preserve the photo till my death, as because it is related to me in blood line, & not to forget in my nation, & not to forget in my life. I do not know whether you are a bachelor or a family man having children. I am much astonished for your life. Seeing the literature on the back side of the photo which is safely removed from the magazine & placed in my pocket to satisfy myself the back to satisfy myself.

seeing the quotations given by the public audience as well as directors of the cinema. I am sending herewith the photo for your favour to let you know how it was happened to me the love through the photo.

6. I think it will be a dream to see you in my life. So I request you if you are kind enough to forward me a photo of your present life, for my satisfaction till my life long. I tender this as a request. The photo is herewith enclosed for your recollection.

Yours sincerely
P. Govinda Rao

5.2.59.

I thank that you know that I am a born bachelor having 67 years age

фиг.2,3 – Писмо адресирано от Говинда Рао до Катя Попова, 5 февруари 1959г

¹⁷ Регионален исторически музей – Плевен, фонд „Нова и най-нова история“, сбирка документи, Сд 1338/, Архив на Катя Попова.

ето често се преплитат¹⁸. Чрез използваните изрази като „кръвна връзка“ и „любов между нас“ се цели да се подчертае дълбочината на чувствата, които изпитва Говинда Рао към обекта на своето обожание. Те не само подчертават емоционалната му ангажираност, но и представят идеята за нещо дълбоко, неразривно, което надхвърля простото физическо привличане и се издига до метафизична връзка. Темата за връзка от минали животи е много важен елемент, който допълнително усилва емоционалното въздействие на текста и същевременно създава усещане за съдбовност и предопределеност в техните отношения. От писмото се усеща известна уязвимост на индиеца, продиктувана от неразбиране на причините за своите чувства. Доказателство, че дори и в такава силна емоционална връзка, той е неспособен да разбере собствените си мотиви, което добавя човечност и искреност. Неяснотата за чувства му придава усещане за лична вътрешна борба, която е присъща на всеки човек, изпитващ силни емоции. Молбата за нова снимка е изключително скромна и ненатрапчива и показва уважението на Говинда Рао към оперната прима. Важен момент, чрез който се акцентира, че той не само обожават тази жена, но и я уважава като личност. Жестът му на деликатност демонстрира емоционалната му зрелост и осъзнаването, че в една такава ситуация е необходимо да бъде внимателен и тактичен. В същото време тази молба за снимка може да се тълкува като стремеж към нещо недостижимо, но прекрасно в съзнанието му.

Писмото засяга и темата за вярата в предопределеността на събитията и силата на съдбата. Въпроси дълбоко застъпени в индийската философия, която представлява плод на хилядолетно търсене на истина и осъзнаване на дълбоките закони на вселената и обогатяват разбирането и знанието за света и човека. Споменаването на минали животи в контекста на писмото не е случайно, а е обвързано с вярата в продължаващото съществуване на душата и нейното преселение от един живот в друг. Чрез текста се акцентира и върху кармата, която засяга тълкуването на човешкото действие и неговите последствия. Тя е основополагаща идея в индийската култура, която обяснява как всяко действие има своето последствие, не само в този живот, но и в миналите или бъдещите такива¹⁹. Духовното преживяване, описано

---

¹⁸ **Тодоров, Добрин.** Многоликото битие и неговото световъзприятие на съвременния човек. София: Парадигма, 2018. (17.02.2025 г.). https://mgu.bg/wp-content/uploads/2021/08/2-mnogoliko_bitie.pdf.

¹⁹ **Бачев, Мирослав.** Законът за карма във Ведите. (04.02.2025). <https://philosophylifeandspirit.blogspot.com/2019/01/blog-post.html>.

в текста, може да се обясни като „движение от светското към свръхземното измерение“, което означава, че духовният път на индивида е винаги пълен със стремеж към нещо по-висше и недостижимо. Тези усещания обаче често са индивидуални и трудни за обяснение, тъй като те обикновено са едновременно и реални, и нереални – преживявания, които трудно могат да бъдат изразени със земни понятия. Сърцето в индийската философия често се разглежда не само като физически орган, но и като символ на вътрешния свят на човека. То е мястото, където се срещат емоциите, мислите и духовността. Тук сърцето играе важна роля за изразяването на дълбоки чувства и мистични събития, като се възприема като свещено място, което съчетава ценностите на духа и тялото. Човекът, който чувства нещо със сърцето си, често проявява силна емоционална или интелектуална ангажираност, което е основна част от индийската концепция за човешката душа и нейното развитие²⁰.

Катя Попова е получила емоционалната изповед, но необяснимо защо тя не отговоря на писмото, макар да е била твърде стриктна в кореспонденцията си. Остава да гадаем каква е причината? Дали това е несъзнателно поради натовареното ежедневие и непрестанните ангажименти между, професионални пътувания за концерти и постановки или просто умишлено пропуска да отговори на личното признание на своя почитател.

Лиричното сопрано загива на 24 ноември 1966 г. в една от най-тежките катастрофи в историята на гражданската авиация. Самолет с 82-ма пътници на борда се разбива над Братислава и така животът на певицата свършва на 42 г.²¹

Кореспонденцията между Говинда Рао и семейство Попови продължава и след нейната кончина. Историята ни отвежда до 1970 г., когато подреждайки архива на дъщеря си, Асен Попов попада на любовното послание и решава да пише на индиеца. Това съвпада с момента на засилване на дипломатическите взаимоотношения между България и Индия в областта на културата. Тя е свързана с активно пропагандиране на българската култура в чужбина, за целите на която служат новооткритите културни центрове в Делхи. Те са възможност не само за разширяването на връзките между ангажираните с културното сътрудничество организации, но и на увеличаването на личните контакти с техни представители от различни социални слоеве²². В продължение

²⁰ **Русенова, Гургана.** Сърцето океан в Ригведа. Сборник с научни статии, посветен на 60-годишнината на проф. д-р Милена Братоева. София: Изток-Запад, 2023, с. 33.

²¹ **Василев, Димитър.** Катя Попова. Благословена от музиката, 2004.

²² **Атанасова, Виолина.** Индо-българските дружества за приятелство като инструмент на

на няколко месеца двамата си разменят писма. Някои пътуват по пощата, а други са предавани от българския дипломат в посолството ни в Делхи Огнян Митев. Като такъв той е и основен посредник за разпространение на културно влияние между двете страни. Кореспонденцията е ярък пример как човешките връзки играят важна роля в изграждането на приятелски отношения между две страни с различни културни традиции.

Публикуваната тук за първи път кореспонденция между Говинда Рао и Асен Попов обхващат периода от 18 януари до 26 април 1970 г. Съдържанието е предимно от личен характер. В нея индиеца почти нищо не споменава за себе си. Единствено в писмото от 23 март 1970 г. разкрива, че е „роден в знатно семейство, но в края на живота си остава кръгъл сиромас“. Основният акцент е изразът на съчувствие към г-н Попов по повод смъртта на любимата Катя Попова. Това е важен личен и културен момент, който разкрива човешките измерения на международните връзки между двете държави през този период. Изцяло обсебен от мисълта за оперната прима, споделя за инициативата си да увековечи паметта и в Индия, но няма конкретни данни дали е успял с реализиране на мемориала. В почти всички писма адресирани до Асен Попов, Говинда Рао започва с обръщението „Скъпи братко“, а в следващите редове споделя скръбта на бащата по трагично загиналата му дъщеря и моли за мир на душата и реализиране на планирания документален филм за нея. Писмата не са просто лична кореспонденция, а израз на искрено съпричастност и готовност за съдействие. Те свидетелстват за личната ангажираност на индиеца и доказателство за уважение към паметта на великата певица и устрем увековечаване на нейното музикално наследство. В писмото си датирано с дата 26 април 1970 г. индиецът (фиг. 4), който вече е на 78 г. твърди, че е приел Катя Попова за своя дъщеря и сравнява лиричното сопрано с индийска богиня. Това действие може да се тълкува като още една възможност да я постави в контекста на индийската духовност, подчертавайки нейното значение и вечен принос към културната връзка между двете страни.

Писмата са на специално оформени пощенски бланки с необходимата марка и клеймо на изпращача и получателя. Представени са хронологично, запазвайки оригиналния текст на превод.

политика на България в Индия (50 – 80 години на XX век). Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация. (21.01.2025). http://www.math.bas.bg/vt/kin/files/papers/5_1/05-KIN-5-1-2019.pdf.

фиг.4 – Писмо от Говинда Рао до Асен Попов, 27 януари 1970г.

[...Ню Делхи

18.01.1970 г.

Драги г-не Асен Попов,

Благодаря Ви за милото писмо, което Вие ми написахте на 3 януари. Аз съм наранен и огорчен да чуя за тъжната смърт на любимата Катя Попова. Позволете ми да се присъединя към Вас с молитвите си за спокойствието на нейната душа.

Щастлив съм да науча, че се прави филм за нейния живот. Изпращам Ви с това писмо моя снимка, за да бъде използвана за филма на любимата Катя Попова.

Благодаря Ви

Искрено Ваш Говинда Рао].

[...Ню Делхи

06.03.1970 г.

Драги г-н Асен Попов,

Аз се надявам, че Вие сте получили моето писмо от 19 януари 1970 г. с моята снимка по ваше желание чрез Посланикът на НРБ в Делхи. Също изпратих и второ писмо. Но и на двете не съм получил отговор. Мисля, че Вие сте ангажиран в подготовката на филма. Ще бъда щастлив да чуя, че вие сте подготвили филма и сте изпълнили Вашето желание да предадете на следващото поколение вашата любима дъщеря.

Благодаря Ви

Искрено Ваш Говинда Рао]

[...Ню Делхи

23.03.1970 г.

Мили братко,

Известявам Ви, че получих писмото от 28.02.1970 г. Надявам се, че Вие и всички в къщи са живи и здрави. Аз също за сега съм добре. Смея ли да попитам и да изкажа увереност, че писмото ми от януари, в което съдържа снимката ми сте получили?

Бях Ви помолил да ме подпомогнете финансово за паметта на Катя Попова, тъй като възнамерявам да изразходвам няколко стотин индийски рупии за строителство. Не знам какви са възможностите Ви, затова ме извинете че Ви моля за финансова помощ.

Що се касае за моето материално положение – роден съм в семейство с високо обществено положение, но както знаете в живота на всеки има големи изменения преди да го напуснем. Бедността и богатството са естествени състояния за милиони.

Молбата ми като твой брат е за един транзистор, малък размер. Нека да го имам като подарък и спомен за Катя. Аз съм беден за да поема разходите, затова Ви моля братко Асен Попов да ме извините, че искам по горното от вас.

Искрено твой Говинда Рао].

[...София

21.04.1970 г.

Скъпи мой Говинда Рао,

Получих писмото ти в началото на този месец, но лицето което ми превежда писмата ми е в Япония, по случай българската изложба в Осака и ще се върне през месец септември.

Опитах други хора да ми го преведат, но не успяха изцяло. Моля те, ако ти е възможно пиши ми с пишеща машина. Иначе ще мога да ти отговоря чак след завръщането на преводача ми от Япония. Разбрах само, че си от знатно семейство и живял на широко, но в края на живота си останал кръгъл сиромас и молиш за транзистор. Това обстоятелство още повече утвърждава, че сме

братя. Аз също живеях охолно до гибелта на Катя, а сега съм в твоето положение.

Ще пиша в Япония на моя преводач да ти вземе и изпрати транзистор. Дано има възможност. Чакам отговор на пишеща машина.

Топло те прегръщам и целувам.

Твой брат Асен Попов].

[...Ню Делхи

26.04.1970 г.

Драги г-н Асен Попов (братко)

Аз се обръщам към теб така, защото Катя Попова е моя дъщеря – богиня, такава е и моята любов към нея.

Аз не зная колко дълго ще продължи нашият контакт, тъй като съм на 78 години.

Твой брат Говинда Рао].²³

Кореспонденцията между двамата мъже прекъсва в края на април 1970 г. по неизвестни за нас обстоятелства с думите „Умолявам ви, нека нашата връзка да продължи до последния ми дъх“. Въпреки това тя е трогателен пример как културата, вярата и личните преживявания могат да се преплетат в изрази на емоции. Представената кореспонденция е свидетелство за универсалността на човешките чувства и стремежа към свързаност, независимо от времето и пространството. Тя свидетелства за ролята на музикалното изкуството върху международните отношения и силата на културната дипломация за сближаване на народите. Подобни архиви са важни не само за историците, но и за всеки, който търси по-дълбоко разбиране за човешката природа. Те са ярък пример как личните писма могат да бъдат превърнати в ценен документ, ако бъдат правилно идентифицирани и анализирани. Личната кореспонденция на Катя Попова с индиеца Говинда Рао още веднъж подчертава необходимостта от активно съхраняване и популяризиране на документалното наследство, защото само чрез него можем да съхраним паметта за миналото и да предадем знанията на бъдещите поколения.

---

²³ Регионален исторически музей-Плевен, фонд „Нова и най-нова история“, сбирка документи, Сд 1337 /Личен архив на Катя Попова.

FROM THE PERSONAL CORRESPONDENCE OF KATYA POPOVA WITH THE INDIAN GOVINDA RAO

Desislava Bliznashka – Georgieva

Regional Historical Museum – Pleven

Abstract: The article examines the personal correspondence between Katya Popova and the Indian Govinda Rao, considering it as a significant element of Bulgarian-Indian diplomatic and cultural relations in the second half of the 20th century. The letters are part of the documentary cultural heritage of the Regional Historical Museum – Pleven. Through them, not only personal emotions and cultural beliefs are highlighted, but also important social and political contexts that enrich our understanding of the interaction between the two nations. They provide valuable insight into a past era and the way people expressed their feelings.

Keywords: documentary cultural heritage; The Regional Historical Museum – Pleven; Katya Popova; Govinda Rao; Indian; Asen Popov; correspondence; feelings.

Десислава Близнашка – Георгиева

Отдел: „Нова и най-нова история“

Регионален исторически музей – Плевен

Плевен, ул. „Стоян Заимов“ № 3

E-mail: d.georgieva@rim-pleven.com